

Vad är våld?

Teoretiska och politiska perspektiv

INGER LÖVKRONA är professor emerita i etnologi vid institutionen för kulturvetenskaper, Lunds universitet. Hon är genusforskare inom temat kön, våld och sexualitet med historisk inriktning. Hennes pågående forskning rör genusrelaterat våld; se t.ex. boken *Väldets kön. Kulturella föreställningar, funktioner och konsekvenser*, utg. tillsammans med docent Gabriella Nilsson (*Studentlitteratur* 2015).

GABRIELLA NILSSON, docent i etnologi vid institutionen för kulturvetenskaper, Lunds universitet. Disputerade 2009 på avhandlingen *Könsmakt eller häxjakt? Antagonistiska föreställningar om mäns våld mot kvinnor. För närvarande verksam inom det tvärvetenskapliga forskningsprojektet "Väldtäkt i Sverige 1990–2015"*.

Våld finns överallt, på alla platser och inom alla grupper. Med våld upprätthålls stater, grupp-hierarkier och individuella maktpositioner. Men, vad menar vi med våld? Vilka handlingar uppfattas som våldshandlingar och hur skall våldet hanteras? Det finns inget enkelt svar på dessa frågor. Våld är inte alltid våld och vad som är våld idag var inte våld igår. Vad som är våld eller inte, är emellertid inte enbart en teoretisk fråga, utan i allra högsta grad en politisk. FN beskriver våld mot kvinnor som en global "pandemi", ett ökande världsomspännande problem som innebär en kränkning av kvinnors mänskliga rättigheter och ett hot mot samhällsutvecklingen i stort. I Sverige är stävjande av mäns våld mot kvinnor ett av fyra jämställdhetsmål. Det mesta våldet utövas av män, men också män utsätts för våld i skilda sammanhang. Hur förhåller sig detta våld till det som kvinnor utsätts för? Artikeln bygger på vår bok *Väldets kön. Kulturella föreställningar, funktioner och konsekvenser* (2015), där dessa och andra frågor adresseras i ett kulturanalytiskt och feministiskt perspektiv.

VÅLD OCH KULTUR

Våld är en kulturell företeelse – våldsutövning är något vi lär oss. Det innebär att våldets manifestationer, innebörder och funktioner formas i en viss kontext. Det innebär vidare att vad som uppfattats som våld och vad som inte gör det skiftar beroende på historiskt och kulturellt sammanhang. Hur vi ser på våld beror också på den specifika situationen och den relationella kontexten – på vem som utövar våld mot vem, när, hur och varför. I de

flesta tider och samhällen har våldsutövning i någon form varit brottsligt, men vilka handlingar som kriminaliserats varierar. I Sverige är sexuellt tvång inom äktenskapet förbjudet och inryms sedan 1965 i våldtäktsdefinitionen, men i många länder är det fortfarande inte en straffbar handling att som man tilltvinga sig samlag med sin hustru. Det omvända förhållandet är många gånger inte ens tänkbart. Ett annat exempel är prostitution. Den officiella synen på prostitution i Sverige är numera att den är ett uttryck för våld och förtryck av kvinnor och köp av sexuella tjänster kriminaliserades 1999. I andra länder ses lagstiftning mot prostitution som ett ingrepp i kvinnors rätt att bestämma över den egna kroppen; bordellverksamhet är laglig och de som säljer sex är organiserade i fackföreningar (Nilsson & Lövkrona 2015: 28 ff).

Att en våldshandling är förbjuden betyder inte nödvändigtvis att den fördöms. Det är inte ovanligt att våldet bortförklaras, omförhandlas eller accepteras, både av enskilda individer och av hela samhällen (Hearn 1998:8; Merry Engle 2006:25). Tydligast blir detta i fråga om våld som legaliserats av samhället, såsom inom våldsamma idrotter eller genom polisens laga befogenhet, men en kulturell acceptans för våld finns även i andra sammanhang (Galtung 1990:40 f). Världshälsoorganisationen (World Health Organisation, WHO) har observerat att exempelvis våld mot kvinnor nästan oberoende av geografisk eller historisk kontext tenderar att legitimeras enligt en förhållandevis stabil grundstruktur. I strukturen ingår kulturella föreställningar om mäns rätt att disciplinera kvinnor, mäns rätt till samlag inom äktenskapet, synen på kvinnors ansvar för att tillfredsställa mäns sexuella behov och åsikten att kvinnor bör tolerera

våld för att hålla samman familjen (Understanding and addressing violence 2012:5). Att våldshandlingar omförhandlas eller accepteras är en bidragande orsak till att problemet inte enkelt kan lagstiftas bort.

VÅLD OCH KÖN

Den tydligaste gemensamma nämnaren för våldshandlingar är att utövaren är en man. Det mesta av allt våld utövas av män, i såväl fredstid som i krig. Hälften av offren för mäns våld är män – den andra hälften är kvinnor och, direkt eller indirekt, barn. Detta mönster är globalt och historiskt konstant och gör att vi, som i titeln på boken, kan tala om att våld har ett kön.

Den kanadensiske maskulinitetsforskaren Michael Kaufman illustrerar sin tes att allt mäns våld har ett samband med hjälp av en triangel. Triangelns hörn får representera: mäns våld mot kvinnor, mäns våld mot andra män och mäns våld mot sig själva (Kaufman 1997:30f). Det här sambandet innebär att våld kan betraktas som en fråga om kön även när det inte drabbar kvinnor. Det som binder samman de tre hörnen och förklarar våldet är begreppet maskulinitet.

Maskulinitetsforskningen, (med andra kända namn såsom Raywyn Connell och Jeff Hearn), förklarar att våldsutövning är ett sätt att konstruera maskulinitet inom ramen för en hierarkisk könsmaktsordning där män överordnas kvinnor och där vissa grupper av män överordnas andra män. Maskulinitet är ett uttryck för identitet men inte i form av inre egenskaper, utan som vissa handlingar, beteenden och uttryck. I våldsamma mäns berättelser framstår våldet som en legitim metod för

att bemästra en viss situation; det blir härigenom möjligt för dem att rättfärdiga våldet och ge det mening. Våldet får en positiv och belönande funktion genom att legitimeras kulturellt men också genom att vissa former av våldsutövning är lagliga (Nilsson & Lövkrona 2015:15 ff).

Långt ifrån alla våldshandlingar har studerats i ett genus- eller maskulinitetsperspektiv. Under 1990- och 2000-talen, då den feministiska våldsforskningen stod stark, har kunskapsobjektet främst varit de våldsutsatta kvinnorna, offren, och deras upplevelse och hantering av en våldsam relation. Hur ser våldsprocessen ut? Varför lämnar inte kvinnan mannen? Hur vanligt är våld mot kvinnor? är några av de frågor som forskningen velat besvara. Maskulinitetsforskningen flyttar fokus från offret, kvinnan, till förövaren, mannen, och hans förståelse av sitt våld.

VAD ÄR VÅLD?

Maskulinitetsforskningen implicerar ett teoretiskt samband mellan män och olika former av våldsutövning. För att kunna klarlägga sambandet krävs en analys av våldets manifestationer, av de specifika våldshandlingarna och hur de är relaterade till normer för kön, men också till andra maktordningar. I boken har vi som utgångspunkt för en sådan analys valt en definition av våld som är betydelsefull i det globala arbetet mot våld, nämligen WHO:s, som återfinns i *World Report on Violence and Health* (2002). Detta dokument fungerar som en gemensam utgångspunkt för organisationens våldsförståelse och sammanfattar skilda teoretiska resonemang om vad våld är. WHO:s definition lyder: våld är "allt avsiktligt utövande av, eller hot om, fysiskt tvång eller

maktutövning, mot sig själv, mot annan person eller mot en grupp eller ett samhälle, som leder till, eller sannolikt leder till, fysisk eller psykisk skada, död, frihetsberövande eller förlust" (World report 2002:5). WHO urskiljer tre kategorier av våld: våld mot den egna kroppen, kollektivt våld och interpersonellt våld. WHO:s definition och kategorier är könsneutrala, men är möjliga att beköna utifrån befintlig forskning. Vi har idag en gedigen forskning om mäns våld mot kvinnor i nära relationer. Kunskapen om mäns våld mot sig själva och mäns våld mot andra män är dock förhållandevis sparsam och saknar oftast könsperspektiv, ett förhållande som begränsar analysen.

Med *våld mot den egna kroppen* avses handlingar som mer eller mindre medvetet syftar till att skada individen själv. WHO inkluderar självmord och självmordsförsök men även andra former av självskadebeteende som tar sig fysiska och/eller psykiska uttryck. De senaste decennierna har ökad uppmärksamhet riktats mot självskadebeteenden i form av skärande eller självsvalt (t.ex. Johansson 2010), och på senare år har även sexuellt risktagande kommit att förstås som en form av självskada (Engvall 2008; Grander 2013). Redan i relation till våld mot den egna kroppen framgår att synen på vad som är våld och inte, samt vem som är förövare eller offer, påverkas av normer om kön. Mer än dubbelt så många män som kvinnor begår självmord, medan andelen självmordsförsök bland kvinnor är högre än mäns. Detta tolkas kulturellt i enlighet med föreställningar om hur män och kvinnor "är". Mäns självmordsförsök förstås som medvetna och självständiga våldshandlingar, medan kvinnors självmordsförsök förstås som ett "rop på hjälp" eller som ogenomtänkta impulshand-

lingar. Självmord kan i vissa situationer betraktas som hedersamt för män, som ett sätt att återupprätta en förlorad heder, också i kontexter där självmord annars är olagligt. Kvinnor kan inte återupprätta en förlorad heder genom att begå självmord. Hedersbegreppet har olika innebörd och funktion för män och kvinnor (Nilsson & Lövkrona 2015:19 ff).

Med *kollektivt våld* avser WHO socialt, politiskt och ekonomiskt våld. Det politiska våldet är det våld som utövas av större grupper eller stater såsom militärt eller polisiärt våld. Militärt våld är lad-

dat med ”typiskt” manliga värden såsom heder, plikt, lydnad, uthållighet, styrka, potens och mod, som skall försvaras och upprätthållas. Idén om det berättigade kriget är länkat till ideal om hur våldet bör utövas. Militärt våld blir härigenom en ärofylld handling som syftar till fred och frihet. Krigaridealet är djupt förbundet med själva idén om maskulinitet och gör det möjligt att uppfattas som en hjälte vid en militär våldsutövning. Som kollektivt våld räknas även våldtäkt i krig, där våldet ges innebörden av en våldshandling riktad mot andra män, inte mot den ut-

satta kvinnan (Nilsson & Lövkrona 2015: 22 ff).

Män dominerar utövandet av kollektivt våld, även om kvinnors andel inom de yrken som har laga befogenhet att använda våld ökar, något som vållar problem i den kulturella förståelse av våld som manligt. De kvinnor som använder våld på manligt kodade arenor, såsom i väpnade konflikter framställs som "inte riktiga kvinnor" (Åse 2014:76 f). Socialt våld utövas av mindre grupper med ett specifikt syfte, såsom hatbrott, terroristattacker och huliganvåld, och utövas främst av män mot andra män. I detta våld exponeras en traditionell maskulinitet som värdesätter hårdhet, tuffhet och fysisk styrka och där våldet fyller en homosocial funktion (Gottzén 2014:541 ff).

Med *interpersonellt våld* avses våld av en person mot en annan; både det våld som utövas i nära relationer i det privata och det som utövas mot okända individer i det offentliga rummet.

Våld mot en individ – känd eller okänd – i det *offentliga rummet* inbegriper enskilda mäns våld mot andra män. Detta våld framställs som en könsneutral företeelse med begrepp som "ungdomsvåld", "gängvåld", "slagsmål" och "gatuvåld". Bakom våldet står inte sällan unga män, och unga män är offer för våldet. Unga kvinnors gatuvåld, som uppmärksammats på senare tid, kallas däremot "tjejvåld", för att markera dess könade karaktär. Tjejvåld är fortfarande ovanligt och förklaras inte som pojkars och unga mäns våld som uppror, motstånd och kamp om maktpositioner; flickornas och de unga kvinnornas våldshandlingar uppfattas som ett uttryck för psykisk obalans, frustration och sämre självkänsla i enlighet med gängse kvinnlighetskonstruktioner (Nilsson & Lövkrona 2015:157 ff). Trafficking, pro-

stitution, överfallsvåldtäkter, stalking och näthat är exempel på sexualiserat våld som riktas mot kvinnor av män i det offentliga rummet och som är ett uttryck för kontroll av kvinnor och kvinnors sexualitet (Nilsson & Lövkrona 2015:89 ff).

Våld i nära relationer omfattar alla kända former av mäns våld mot kvinnor och barn i det privata eller offentliga livet – hot, trakasserier, fysisk, psykisk och sexuellt våld, könsstympning, påtvingad graviditet, abort eller sterilisering, påförande av HIV-smitta m.m. Listan kan göras mycket längre och har tidigast formulerats 1993 i FN:s *Deklarationen om avskaffandet av våld mot kvinnor*, (DE-VAW), som kontinuerligt uppdateras i konventioner och manifest (Nilsson & Lövkrona 2015:38 ff). Hit räknas även det som kallas hedersrelaterat våld eller våld i hederns namn. Denna våldform har ett något avvikande mönster, då våldet huvudsakligen utövas mot flickor och unga kvinnor. Förövarna är vanligen föräldrar, bröder eller andra släktingar och handlingarna grundar sig inte sällan på kollektiva intrafamiljära beslut. Det hedersrelaterade våldet, i likhet med andra former av mäns våld mot kvinnor i nära relationer, är länkat till normer för könskillnader och heterosexualitet grundade i patriarkala föreställningar om ägande och kontroll av kvinnors kroppar. Våldet syftar till att disciplinera kvinnor till en traditionell kvinnlighet och därigenom bekräfta en traditionell manlighet, som kvinnan genom sina handlingar har eller kan tänkas destabilisera.

Samkönat våld blir vid första anblicken svårt att förstå i ett könsmaktsperspektiv. Hur kan våldet relateras till kön om både offer och förövare är kvinnor, eller män, det vill säga om de befinner sig på samma position i en hierarkisk könsordning? Och

om våldet inte kan förstås i relation till en könsmaktsordning, hur ska då det maktförhållande som leder till våld i en samkönad relation beskrivas? Är våldet ens ett uttryck för makt? Förövare och offer är aldrig jämbördiga parter och lika ansvariga för misshandeln, något som gäller även i nära relationer där kvinnor utövar våld mot män (Nilsson & Lövkrona 2015:161 ff). I en samkönad relation skapas ett hierarkiskt maktförhållande, som har sin förklaring i kulturella föreställningar om parförhållandet som sådant (Holmberg & Stjernqvist 2005:16).

Sammanfattningsvis visar analysen att samtliga våldsformer har en koppling till kulturella föreställningar om kön, till såväl maskulinitet som femininitet och till en hierarkisk könsmaktsordning. Kopplingen kan se olika ut men sambandet är manifest i de specifika våldshandlingarna oberoende om våldet utövas mot den egna kroppen, mot andra män eller mot kvinnor och barn. Män och manlighet konstrueras genomgående med våld, kvinnlighet med icke-våld, även då kvinnor är våldsutövare.

VÅLD OCH POLITIK

Sedan början av 2000-talet pågår en perspektivförskjutning i det politiska arbetet mot våld. I Sverige, men också i andra länder, har våldsfrågor omvandlats från att vara en jämställdhetsfråga till en "hanterande-fråga", till en fråga om hur våld ska förebyggas, upptäckas och åtgärdas (Norrby 2013:19). Omorienteringen har ett samband med hur våldsfrågan utvecklats på den internationella arenan där FN (och EU), vid sidan av WHO, intensifierat sitt arbete mot våld, men från något olika utgångspunkter.

FN har tidigt anslutit sig till ett radikalfeministiskt könsmaktsperspektiv på våld och våldets orsaker. Det är i detta perspektiv arbetet med att främja kvinnors mänskliga rättigheter skall ses. Deklarationen från 1993 (DEVAW), som ovan nämnts, var en milstolpe i världssamfundets arbete mot våld. Deklarationen stötte redan från början på svårigheter på grund av de radikala skrivningarna och har fortfarande inte ratifierats av mer än 89 av de 189 medlemsstaterna. Reservationerna är många även bland undertecknarna och en intressant läsning som ger vid handen att DEVAW:s beskrivning av vilka våldshandlingar som ska inbegripas, inte delas av flertalet stater. Sverige är det enda land som inte reserverar sig mot någon punkt i deklarationen och det radikalpolitiska perspektivet har legat till grund för såväl det fjärde jämställdhetspolitiska målet som för Kvinnofridspropositionen och prostitutionslagstiftningen i slutet av 1990-talet.

Inom FN finns en oenighet mellan utvecklingsländer och västländer i synen på hur arbetet mot våld bäst utförs. Västländer betonar vikten av jämställdhetsarbete, och rekommenderar "gender mainstreaming", dvs. att staterna ska integrera ett könsperspektiv i alla beslut samt att fokusera på kvinnors sexuella rättigheter. Utvecklingsländerna däremot framhåller arbetet med medlemsstaternas socio-ekonomiska villkor och hur dessa påverkar förekomsten av våld (Brottsoffermyndigheten). Denna senare uppfattning ligger i linje med WHO:s våldsförståelse. I WHO:s rapport, som tidigare refererats, lanseras 2002 en "ekologisk" förklaringsmodell till våld. Våldets orsaker förläggs till socio-ekonomiska faktorer såsom fattigdom, kvinnors generella låga status, bristande civila rättigheter, avsaknad av

lagstiftning kring familj, hög acceptans för att lösa konflikter med våld, hög nivå av våld i ett samhälle samt kulturella föreställningar som bidragande faktorer (World Report 2002:12f). Multiförklaringsmodeller som denna har kritiserats för att vara vaga och oprecisa och för att åter flytta ansvaret för våldet från män (Hearn 1998:31). Den ekologiska förklaringsmodellen används numera ofta i medicinsk och viss samhällsvetenskaplig våldsforskning, och är okontroversiell, till skillnad från de feministiska teorierna.

Den ekologiska förklaringsmodellen har också ett samband med synen på våld som en hälsofråga, något som WHO i sin *World Report on Violence and Health* (2002) lyfter fram redan i titeln. Hälsoaspekten på våld är "ofarlig" i betydelsen att den, i likhet med den ekologiska modellen, följer våldets relation till könsmaktsordningen. Hälsoaspektivet har genererat en rad kartläggningar av våldets hälsorisker och kräver hälsoförbättrande åtgärder. Den svenska studien *Våld och hälsa* (2014) skall ses i detta sammanhang. Våldsutsatthet leder obestriddligen till svåra hälsoproblem för kvinnor som måste hanteras av samhället. Kopplingen av våld till hälsa måste dock problematiseras. Vad gör det med vår förståelse av våld att våldet framställs som ett hälsoproblem? Vilka alternativa innebörder tränger en sådan förståelse undan? Uppenbart är att intresset för våldets hälsokonsekvenser riktar fokus mot den våldsutsatta kvinnan och inte mot den våldsutövande mannen. Hanteringen av problemet kommer med det här perspektivet att handla om att förbättra kvinnors hälsa och livsvillkor – inte om att till exempel förbättra kvinnors rättstrygghet, eller förändra mäns våldsbenägenhet.

Vad perspektivförskjutningen från

könsmaktsfrågor och jämställdhet till hanterande frågor i det politiska arbetet kan komma att innebära är oklart. Det saknas stöd i forskningen för att jämställdhet motverkar våld eller att jämställda män slår mindre än icke-jämställda män. Det finns däremot ett vetenskapligt belagt samband mellan maskulinitetsnormer som utgår ifrån mäns överordning över kvinnor och ökad risk för våld. Det förefaller därför rimligt att ökad jämställdhet skulle kunna förändra detta samband, men det går inte att bortse från att våld förekommer även i jämställda relationer. Jämställdhet kan också vara en orsak till våld – kvinnor som uppfattas avvika från traditionella kvinnoroller disciplineras med våld av sina män.

Sammanfattningsvis, visar forskningen att bristande jämställdhet och fattigdom försvårar livet för de kvinnor som utsätts för våld i nära relation, men dessa förhållanden förklarar inte varför våldet utövas och hur våldet ska stoppas (Nilsson & Lövkrona 2015:70). Postkolonialt orienterade forskare har framfört kritik mot en global könsmaktsordning som källa till våld och förtryck av kvinnor. Könsmaktsperspektivet har, hävdar de, bidragit till en alltför ensidig bild av "den misshandlade kvinnan", modellerad efter en vit medelklasskvinna, något som riskerar att marginalisera de våldsutsatta kvinnor som inte passar in i modellen (de los Reyes & Mulinari 2005:22f). Vad som talar för en könsmaktsförståelse av mäns våld mot kvinnor är, att även om bristande jämställdhet och fattigdom kan sägas försvåra livet för de kvinnor som utsätts för våld i nära relation, förefaller andelen utsatta kvinnor vara lika stor oberoende av ekonomisk och kulturell kontext (World Report 2002:97ff; Nilsson & Lövkrona 2015:70).

Såväl nationellt som internationellt står våld mot kvinnor i fokus för politik och åtgärder. Det saknas emellertid en bredare diskussion om mäns våld generellt och hur mäns våldsutövning på exempelvis slagfältet är relaterat till våld i vardagen (Cockburn 2012:26 ff). Denna breda diskussion som efterlyses är en teoretisk diskussion som måste föras i våldsforskningsfältet.

”FORSKNINGSFÄLTET SOM SKÖTS I SANK”

Rubriken på detta sista avsnitt är hämtad från tidningen *Genus* 2013 (Norrby 2013). Det forskningsfält som avses är den feministiska våldsforskningen och den som yttrar orden är en av Sveriges mest kända våldsforskare, professor Eva Lundgren. Hon anger som förklaring till vad hon ser som en backlash för våldsforskningen den uppmärksammade dokumentären *Könskriget* i SVT för drygt tio år sedan. Efter den dokumentären artikulerades motståndet mot genusforskningen i allmänhet och genusforskning mot våld i synnerhet, i termer av ”särintresse”, ”extremfeminism”, att forskarna var drivna av ”ett besinningslöst manshat” och deras forskning betecknades som rena ”stolligheter”, för att nämna några av de motståndsuttryck som kom till uttryck (Nilsson & Lövkrona 2015:169 ff).

Våldsforskningens svacka är inte enbart en konsekvens av TV-dokumentären. Betydelsen av den globala politiska utvecklingen som skisserats ovan ska inte underskattas. Svensk politik har följt med i den internationella omdefinieringen av våld från könsmaktsförståelse till en hanterande fråga, så delvis även forskningen. Staten har (vällovligt) satsat stora resurser på

forskning om kvinnors hälsa och initierat flera utredningar som lyfter våldsprevention, riskbedömningar, behandlingsmetoder, ekonomiska kalkyler över våldets samhälleliga kostnader samt stödåtgärder till våldsutsatta kvinnor. Resurser och arbete har utlokaliseras till särskilda myndigheter och Länsstyrelser. Vilka konsekvenser får detta fokus på hanterande frågor? Det verkar råda en utbredd uppfattning om att den teoretiska frågan är ”avklarad” och att ytterligare kunskap om män och våld inte behövs för att kunna hantera våldet. Eller, kan bristen på fördjupad teoretisering om män och våld förklaras med att det fortfarande är näst intill omöjligt att diskutera mäns ansvar, ens som maskulinitetsforskare (Nilsson & Lövkrona 2015:178 ff)? Våldpreventiva åtgärder, riskbedömningar och behandlingsprogram, dvs. hanterande frågor, måste för att ge effekt korrespondera med en adekvat teori om våldets orsaker. Så även de åtgärder som skall stoppa våldet. Där är vi inte än!

REFERENSER

- Cockburn, Cynthia, 2012. *Antimilitarism: Political and Gender Dynamics of Peace Movements*. New York: Palgrave Macmillan.
- Deklarationen om avskaffandet av våld mot kvinnor*, 1993. (DEVAW), <http://www.brottsoffermyndigheten.se/default.aspx?id=1608>.
- de los Reyes, Paulina & Mulinari, Diana, 2005. *Intersektionalitet: Kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*. Malmö: Liber.
- Ending Gender-Based Violence: A Call for Global Action to Involve Men*. A summary of research prepared by Harry Ferguson et al. Stockholm: Sida 2004.
- Engvall, Caroline, 2008. *14 år till salu: En sann svensk historia*. Stockholm: Kalla kulor förlag.
- Galtung, Johan, 1990. ”Cultural violence”, i *Journal of Peace Research*, vol. 27 nr 3, s. 291–305.

- Gottzén, Lucas, 2014. "Män, våld och jämställdhet", i *Män och jämställdhet*. SOU 2014:6, bil. 8, s. 521–575.
- Grunder, Anette, 2013. *Unga risktagande: En kartläggning av socialtjänstens arbete kring unga, risktagande och sexualitet*. Sexuell hälsa, Malmö stad. Malmö stad och Region Skåne.
- Hearn, Jeff, 1998. *The Violences of Men: How Men Talk About and How Agencies Respond to Men's Violence to Women*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications.
- Holmberg, Carin & Stjernqvist, Ingrid, 2005. *Väldsam lika och olika: Om våld i samkönade parrelationer*. Rapport nr 36, Centrum för genusstudier. Stockholm: Stockholms universitet.
- Johansson, Anna, 2010. *Självskada: En etnologisk studie av mening och identitet i berättelser om skärande*. Umeå: hström.
- Kaufman, Michael, 1997. "The construction of masculinity and the triad of men's violences", i O'Toole, Laura & Schiffman, Jessica R., *Gender Violence: Interdisciplinary Perspectives*. New York: New York University Press, s. 30–51.
- Merry Engle, Sally, 2006. *Human Rights & Gender Violence: Translating International Law Into Local Justice*. Chicago and London: The University of Chicago Press.
- Nilsson, Gabriella & Lövkrona, Inger, 2015. *Väldets kön. Kulturella föreställningar, funktioner och konsekvenser*. Lund: Studentlitteratur.
- Norrby, Anna, 2013. "Forskningsfältet som sköts i sank", i *Genus*, 2013, nr 2–3.
- Understanding and Addressing Violence Against Women*, 2012. World Health Organisation (WHO).
- World Report on Violence and Health*, 2002. Genève: World Health Organisation (WHO).
- Väld och hälsa: En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*, (2014). Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Uppsala universitet.
- Åse, Cecilia, 2014:76. *Perspektiv på Norrmalms-torgsdramat*. Malmö: Liber.

SUMMARY

*What is Violence?**Theoretical and Political Perspectives**(Vad är våld?)**Teoretiska och politiska perspektiv*

Most of all violence is committed by men, both in war and in peacetime. Half of the victims of male violence are men – the other half are women and, directly or indirectly, children. This pattern is global and historical constant – violence has a gender. This article analyzes men's violence against themselves, men's violence against other men and men's violence against women, in a cultural and feminist perspective. Elimination of violence against women has been one of the UN's highest priorities since 1993, a goal which is also incorporated in Swedish gender equality policy. In recent years in Sweden there has been a shift in perspective of the political work from gender equality issues to handling issues, that is, prevention, detection and treatment as well as violence as a health problem. Issues like these could not, however, be properly managed without a solid theoretical base explaining the connection between all forms of men's violence – for example, how male violence in war is related to male violence in everyday life. Such research in Sweden has difficulty establishing itself after the 2000s backlash, and the ruling perception seems to be that the theoretical question is "completed".

Key words: male violence, masculinity, feminist perspective, culture, gender equality politics, human rights.

Inger Lövkrona, Professor Emerita, Division of Ethnology, Department of Arts and Cultural Sciences, Lund University, Lund, Sweden.

Gabriella Nilsson, Associate Professor, Division of Ethnology, Department of Arts and Cultural Sciences, Lund University, Lund, Sweden.